

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

Direkcija

Miklošičeva cesta 24
1507 Ljubljana

www.zzzs.si

ZDRUŽENJE DELODAJALCEV SLOVENIJE

Dimičeva ulica 9
1000 Ljubljana

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

Dimičeva ulica 13
1504 Ljubljana

OBRTNIŠKO-PODJETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE

Celovška cesta 71
1000 Ljubljana

ZDRUŽENJE DELODAJALCEV OBRTI IN PODJETNIKOV SLOVENIJE GIZ

Celovška cesta 71
1000 Ljubljana

Št.: 0072-24/2016-DI/2

Dne: 14. 11. 2016

ZADEVA: Ugotavljanje začasne nezmožnosti za delo pri nosečnicah

Spoštovani,

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS) v skladu z 81. členom ZZVZZ¹ in Pravili² odloča o začasni nezmožnosti za delo zavarovancev iz bolezenskih razlogov nad 30 dni. V postopku ugotavljanja začasne nezmožnosti za delo obravnava tudi začasno nezmožnost za delo nosečnic.

Imenovani zdravniki ZZZS, ki so v navedenem upravnem postopku organ prve stopnje, presojujejo začasno nezmožnost za delo nosečnic glede na zdravstveno stanje zavarovanke, pri čemer izhajajo iz dejstva, da nosečnost sama po sebi ni bolezen (ob pogoju, da gre za normalen potek) in upoštevaje delo, ki ga je nosečnicam v skladu z delovnopravno zakonodajo dolžan zagotoviti delodajalec. Pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja so po 13. členu ZZVZZ zagotovljene le, če gre za bolezen, poklicno bolezen, poškodbo izven dela ali poškodbo pri delu. Ker nosečnosti ni mogoče definirati kot

¹ Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C in 47/15 – ZZSDT)

² Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 79/94, 73/95, 39/96, 70/96, 47/97, 3/98, 3/98, 51/98 – odl. US, 73/98 – odl. US, 90/98, 6/99 – popr., 109/99 – odl. US, 61/00, 64/00 – popr., 91/00 – popr., 59/02, 18/03, 30/03, 35/03 – popr., 78/03, 84/04, 44/05, 86/06, 90/06 – popr., 64/07, 33/08, 7/09, 88/09, 30/11, 49/12, 106/12, 99/13 – ZSVarPre-C, 25/14 – odl. US, 25/14 in 85/14)

bolezensko stanje, nosečnicam posebno varstvo na delovnem mestu zagotavlja delovnoppravna zakonodaja.

V nadaljevanju bi vas radi opozorili na obveznosti delodajalcev v zvezi z ustreznim zagotavljanjem dela nosečnicam. V skladu s 182. členom Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F in 52/16, v nadaljnjem besedilu: ZDR) imajo delavke zaradi nosečnosti pravico do posebnega varstva v delovnem razmerju. V skladu s 184. členom ZDR pa delavka v času nosečnosti ne sme opravljati del, ki bi lahko ogrozila njeno zdravje ali zdravje otroka zaradi izpostavljenosti dejavnikom tveganja ali delovnim pogojem, ki so določena s Pravilnikom o varovanju zdravja pri delu nosečih delavk, delavk, ki so pred kratkim rodile ter doječih delavk (Uradni list RS, št. 62/15). Če delavka v času nosečnosti opravlja delo, pri katerem je izpostavljena dejavnikom tveganja, postopkom in delovnim pogojem, mora delodajalec sprejeti ustrezne ukrepe z začasno prilagoditvijo pogojev dela ali prilagoditvijo delovnega časa, z zagotovitvijo drugega ustreznega dela oziroma, v kolikor to ni mogoče pa odsotnost z dela z zagotovitvijo nadomestila plače. 185. člen ZDR določa varstvo nosečnic v zvezi z nočnim in nadurnim delom tako, da nosečnicam prepoveduje opravljati nadurno delo ali delo ponoči, če iz ocene tveganja zaradi takega dela izhaja nevarnost za njeno zdravje ali zdravje otroka. Zakon o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/11) pa v 5. členu zagotavlja varnost in zdravje nosečnic pri delu in delodajalcu nalaga posebno skrb, ki jo mora nameniti zagotovitvi varnosti in zdravja nosečih delavk.

Če torej povzamemo – takoj, ko delavka delodajalcu sporoči, da je noseča, mora delodajalec, v sodelovanju s pooblaščenim specialistom MDPŠ, preveriti oceno tveganja njenega konkretnega delovnega okolja in ugotoviti, ali obstaja kakšno tveganje okvare zdravja delavke ali ploda. Skladno s tem mora delodajalec v skladu z zgoraj navedenimi predpisi sprejeti ustrezne ukrepe, in sicer: začasno prilagoditev delovnih razmer ali prilagoditev delovnega časa, če se s temi ukrepi ni mogoče izogniti nevarnosti za zdravje delavke ali otroka, pa ji mora delodajalec zagotoviti opravljanje drugega ustreznega dela in plačo, kot bi opravljala svoje delo, če je to zanjo ugodneje. Če delodajalec delavki ne zagotovi drugega ustreznega dela, ji mora v času, ko je delavka iz tega razloga odsotna z dela, zagotoviti nadomestilo plače v svoje breme (prvi odstavek 137. člena ZDR).

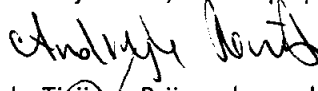
Glede na vse navedeno ponovno poudarjamo, da nosečnost sama po sebi ni razlog za avtomatično odobritev »bolniškega staleža«, temveč bodo osebni zdravniki in imenovani zdravniki ZZS glede na ugotovljeno zdravstveno stanje zavarovanke presojali njeno začasno (ne)zmožnosti za delo z omejitvami, ki jih je dolžan zagotoviti delodajalec.

Prosimo vas, da s tem pojasnilom seznanite člane vašega združenja, na primer preko vaših internih glasil.

Lepo pozdravljeni

Pripravili:

Andreja Raušl, univ. dipl. prav.

dr. Ticijana Prijon, dr. med. spec.

Področje za odločanje o pravicah
in za medicinske pripomočke

Podja - direktorica področja I
Uršula Jerše Jan, univ. dipl. prav.

